

AZİZ SARIYAR: "Önümüzdeki yıl Türkiye'den Almanya'ya işçi göçünün 60. yılı. Bu süreçte Türkiye'deki girişimler ellerindeki kısıtlı olanaklarla çok büyük işlere imzalar attılar. Bugün Almanya çapında 100 bine yakın Türk girişimci, 500 bin civarında kişiye istihdam sağlıyor ve Alman ekonomisine yılda 40-50 milyar Euro gibi bir zenginlik katıyorsa bu gerçekten takdir edilecek bir durum."

ATİAD TÜRKİYE-AB ARASINDA EKONOMİ KÖPRÜLERİ KURUYOR

Avrupa Birliği ülkelerindeki yatırımcı, sanayici, iş insanlarımızı ve onların sahibi oldukları firmaları temsil eden ATİAD'ın, çeşitli sektörlerden üyelerinin 100'ün üzerinde kuruluşu bulunuyor. Avrupa Türk İşadamları ve Sanayicileri Derneği (ATİAD), bugün Avrupa Birliği'nde on binlerce kişiye istihdam yaratan ve toplamda 12 milyar Euro'ya yakın yıllık ciro gerçekleştiren firmaların üye olduğu güçlü bir mesleki örgüt. ATİAD Yönetim Kurulu Başkanı Aziz Sarıyar, EKOVİTRİN'e yaptığı açıklamada, ATİAD üyelerinin Türkiye ile Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki ticaret hacminin büyümesine önemli derecede katkı sağladıklarını söyledi.

Avrupa Birliği ülkelerindeki yatırımcı, sanayici, iş insanlarımızı ve onların sahibi oldukları firmaları temsil eden bir sivil toplum örgütü olan ATİAD'ın, çeşitli sektörlerden üyelerinin 100'ün üzerinde kuruluşu bulunuyor. 1992 yılında zamanın Bonn Büyükelçisi Onur Öymen'in öncülüğünde Almanya'daki Türk iş insanlarını bir araya getirmek amacıyla kurulan Avrupa Türk İşadamları ve Sanayicileri Derneği (ATİAD), bugün Avrupa Birliği'nde on binlerce kişiye istihdam yaratan ve toplamda 12 milyar Euro'ya yakın yıllık ciro gerçekleştiren firmaların üye olduğu güçlü bir mesleki örgüt aynı zamanda... ATİAD üyeleri, Türkiye ile Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki ticaret hacminin büyümesine de önemli derecede katkılar sağlıyor. Avrupa'da yatırım yapmak isteyen girişimcilere rehberlik yapan ATİAD'ın, dördüncü dönemdir Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini sürdüren Aziz Sarıyar ile özel bir söyleşi gerçekleştirdik. Aziz Sarı-

yar, ATİAD olarak verdikleri hizmetleri, Türkiye'nin özellikle Almanya ve diğer Avrupa Birliği ülkeleriyle ilişkilerini, ATİAD'ın bu ilişkilerdeki rolünü Ekovitrin'e anlattı.

Avrupa Türk İşadamları ve Sanayicileri Derneği'nin (ATİAD) kuruluş öyküsünü ve günümüze kadar kaydettiği aşamaları ana hatlarıyla anlatır mısınız?

Avrupa Türk İşadamları ve Sanayicileri Derneği (ATİAD), 1992 yılında zamanın Bonn Büyükelçisi Onur Öymen'in öncülüğünde Almanya'daki Türk iş insanlarını bir araya getirmek amacıyla kuruldu. O zaman daha ağırlıklı olarak gıda, tekstil ve turizm firmaları ön plandaydı. Türkiye'nin Gümrük Birliği'ne girmesi ve hem Türkiye ile Almanya hükümetleri arasında hem de hükümetler ile iş insanları arasında bir köprü görevi üstlenilmesi ilk yıllardaki faaliyet alanlarının başlıcalarıydı. 2000'li yıllarla birlikte Almanya'da Türk girişimciliğinin hızlı bir yükseliş göstermesi, bu-

rada iş kurmak isteyen Türk girişimcilerine yönelik projeleri hayata geçirme ihtiyacı doğurdu. Uygulanan projelerle; Türk-Alman Ekonomi Günü gibi etkinlikler, seminer, bilgilendirme toplantıları, danışmanlık ve networking çalışmalarına ağırlık verildi. ATİAD üyeleri ve yan kuruluşları bugün Avrupa'da onbinlerce kişiye istihdam yaratan ve 12 milyar Euro'ya yakın yıllık ciro gerçekleştiren güçlü teşebbüslerden oluşuyor. Finanstan hizmet sektörüne, metal sanayiinden bilişim teknolojilerine kadar geniş bir yelpazede faaliyet gösteren ATİAD üyeleri yarattıkları değerlerle Türkiye ile Almanya arasındaki ticaret hacminin büyümesine önemli katkılar sağlıyor.

“TÜRK GİRİŞİMCİLER ÇOK BÜYÜK İŞLERE İMZA ATILAR”

Gerek Avrupa gerekse Almanya'da Türk girişimcilerin konumunu ve ulaştığı büyüklüğü özetler misiniz? Türk işgücü nereden nereye geldi?

ATİAD'IN YENİ YÖNETİM KURULU (soldan sağa):
Tolga Halıcı, Çağlar Kepekçi, A. Gani Eren, Uğur Bayram, Volkan Kuru, Aziz Sarıyar (Yönetim Kurulu Başkanı), Zülal Tahtakıran, Sedat Atılğan, Cenk Özöztürk, Müfit Tarhan (Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı)

Önümüzdeki yıl Türkiye'den Almanya'ya işçi göçünün 60. yılı. Bu süre içerisinde Türk girişimciler ellerindeki kısıtlı olanaklarla çok büyük işlere imzalar attılar. Bugün Almanya çapında 100 bine yakın Türk girişimcisi, 500 bin civarında kişiye istihdam sağlıyor ve Alman ekonomisine yılda 40-50 milyar Euro gibi bir zenginlik katıyorsa bu gerçekten takdir edilecek bir durum. Artık sadece belli başlı birkaç temel sektörde değil, bugün dijital teknolojilerden her türlü hizmet sektörüne, kimya endüstrisinden medikal alana kadar yüzlerce iş alanında Türk girişimcilerini gururla takip ediyoruz. Prof. Dr. Uğur Şahin ile Dr. Özlem Türeci'nin kurduğu Biontech firmasının gelmiş olduğu nokta, Almanya'daki Türk girişimciliği gerçeğini göstermesi açısından son derece önemli bir örnek.

“GİRİŞİMCİLERE FIRSATLAR YARATIYORUZ”

Avrupa'daki Türk girişimcilerinin başlıca sorunları nelerdir? ATİAD olarak bu sorunların çözümüne yönelik olarak ne gibi projeler üretiyorsunuz?

Almanya'da iş yeri açmak zor bir olay değil. Ama yatırım yapılacak sektör, yer seçimi, işin büyüklüğü, organizasyon yapısı, bürokratik işlemler gibi önemli unsurların çok doğru bir şekilde tespit edilmesi gerekiyor. Türk girişimcilerin genelde yaptıkları en büyük hatalardan biri, iş kurma aşamasında tasarruf sağlamak mantığıyla üzerinden geçilmesi gereken prosedürleri doğru takip etmemeleri. Detaylı düşünmeden ve yapılması gereken analizleri yapmadan hızlı atılan adımlar gelecekte hayal kırıklıklarına yol açabiliyor. İşin ehli olmayan kişilerin öngörü ve tavsiyelerine dayanarak adım atmak, firmanın varlığını riske atmak. Yatırım aşamasının her adımını bilinçli atan girişimcilerin ne denli kalıcı ve başarılı olduklarını görüyoruz. Biz bu konuda bilgilendirme toplantılarıyla, bülten ve yayınlarla ve tabii ki danışmanlık, yönlendirme ve tanışma platformlarıyla girişimcilere fırsatlar yaratıyoruz.

“LOKOMOTİF SEKTÖRÜMÜZ GIDA”

Türk işadamları en çok hangi sektörler-

de faaliyet gösteriyor?

Gıda sektörü bizim buradaki lokomotif sektörümüz. Ancak hizmet sektöründe de çok güçlü bir yapılanma söz konusu. Makine yedek parça imalatı, otomotiv yan sanayi, inşaat, gastronomi ve perakendecilik de Türk girişimcilerinin yoğun bir şekilde faaliyet gösterdikleri branşlar.

Avrupa'daki Türkleri girişimcilğe teşvik etmek ve Türk girişimcilerin sayılarını artırmak için neler yapılmalı?

Örnek modeller, başarı hikayeleri ve rasyonel yaklaşımlar. Nicelik olarak değil de nitelik olarak düşünülmeli. İşin kolayına kaçmadan, katma değer yaratacak ve yeniliklere açık fikirlerin ön plana çıkması önemli.

“TÜRK FİRMALARI AB PAZARINDAN DAHA FAZLA PAY ALMALI”

Türkiye ile Avrupa arasındaki ekonomik ilişkileri ve ticaret hacmini değerlendirdiğimizde karşınıza nasıl bir tablo çıkıyor?

AB ülkeleri Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı ülkeler. 2019 yılı rakamlarına göre Türkiye'nin gerçekleştirdiği ihracatın hemen hemen yarısı, yaklaşık 88 milyar dolarlık bölümü AB ülkelerine yapıldı. Keza Türkiye'nin ithalatında da AB çok önemli bir rol oynuyor. AB'ye nasıl daha fazla ihracat yaparız sorusu önemli. Ancak bu soru da tek başına yeterli değil. İhraç edilen ürünlere dünya çapında bir marka değeri kazandırabiliyor muyuz? Ayrıca üretilen ürünlerin yaratacağı katma değer de belirleyici bir faktör. Belirleyici faktörlerin başında ise Türk ürünlerine uygulanan

kotalar konusu geliyor. Türkiye'nin AB üyesiği bu sorunları ortadan kaldıracak en temel çözüm, ancak kısa vadede böyle bir beklenti gerçekçi değil. Türk firmalarının AB pazarından daha fazla pay almaları, AB ülkelerinde yapacakları yatırımlarla genişleyebilir. Özellikle inşaat, bilişim, lojistik ve hizmet sektörlerine ilgi fazla.

“TÜRKİYE, YENİDEN CAZİP ÜLKE KONUMUNA GELEBİLİR”

Türkiye ile Avrupa arasındaki ekonomik ilişkileri artırmak için ATİAD olarak neler yapıyorsunuz?

Türk firmalarının Avrupa'da yapacakları yatırımlar onların yeni pazarlara ulaşmasına olanak sağlayacak. Bu konuda Almanya gerek altyapısıyla gerek konumu ve sunduğu kolaylıklarla yabancı yatırımcılar için cazip bir merkez oldu. Diğer yandan da Türkiye'de ekonomide yaşanan belirsizlik ve siyasetteki gelişmeler birçok Avrupalı yatırımcıyı Türkiye'ye yatırım konusunda temkinli olmaya itti. İlişkilerde gerileyen bir süreç yaşadık. Ancak Türkiye, Avrupa ülkeleri ve özellikle de Almanya için çok önemli bir ticari ortak. 2019 yılında da iki ülke arasında gerçekleşen yaklaşık 37 milyar Euro'luk ticaret hacmi de bunu kanıtıyor. Türkiye'ye AB ülkelerinden yapılan direkt yatırımlar oldukça hız kesti. Önceki yıllara oranla ciddi bir azalma hissedildi, ancak bunun kalıcı nitelikli bir tepki olmadığını düşünüyorum. Türkiye, coğrafi ve demografik avantajları, iş gücü arzı ve yatırım alanında sağladığı teşvikleri istikrarlı bir siyasi düzlemde sunması durumunda yatırımcılar için yeniden cazip bir ülke konumuna gelecek. Tür-

“TÜRKİYE VE ALMANYA BİRBİRLERİNDEN VAZGEÇEMEZ”

“Türkiye, coğrafi ve demografik avantajları, iş gücü arzı ve yatırım alanında sağladığı teşvikleri istikrarlı bir siyasi düzlemde sunması durumunda yatırımcılar için yeniden cazip bir ülke konumuna gelecek. Türkiye ile Almanya arasında içiçe geçmiş bir ilişkiler yumağı mevcut. Zaman zaman küçük dargınlıklar yaşansa da genele baktığımızda birbirinden vazgeçemeyecek bir ilişki sözkonusu.”

kiye ile Almanya arasında içiçe geçmiş bir ilişkiler yumağı mevcut. Zaman zaman küçük dargınlıklar yaşansa da genele baktığımızda birbirinden vazgeçemeyecek bir ilişki sözkonusu.

“YATIRIM YAPILIRKEN İYİCE ARAŞTIRILMALI”

Gerek Avrupa’da gerekse Türkiye’de yatırım yapmak isteyen Türk işadamlarına yönelik ne gibi destekler sağlıyorsunuz? Konuyla ilgili Türk yatırımcılara önerileriniz nelerdir?

Yatırım yapılan iş alanındaki zorunlu yükümlülüklerin neler olduğu belirlenmeli. Hatta bu alanda boşluklar var mı, varsa hangi alanlarda var, iyice araştırılmalı. Yazılan her şeyi yapmak zorunda olmadığımız gibi, bazen de yazılmayan kuralları yerine getirmek durumunda kalabiliyorsunuz. İşin hukuki tarafı tamamen ayrı bir uzmanlık gerektiriyor. Bu alanda mutlaka bir danışmana başvurmanız gerekiyor. Her ülkenin hukuk sisteminde ya da yürürlükteki yasalarında farklılıklar önemli ölçüde değişiklikler gösterebiliyor. Bu nedenle doğabilecek riskleri hesaba katmak ve bunun için yatırım öncesinde bu tür farklılıkları tespit etmek çok önemli.

“AB PROJESİ, TÜRKİYE AÇISINDAN SADECE TATLI BİR DÜŞ OLARAK KALMAMALI”

Sizce Türkiye, Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinde hangi konumda bulunuyor? Bu konuda yapılması gerekenler nelerdir?

AB’deki gelişmelerin Türkiye’nin üyelik sürecine olumlu etkiler sağlayacağını düşünüyorum. Türkiye’nin bu uğurda kendi çabasıyla kat etmesi gereken yollar var. Bir dönem herkese umut veren gelişmelerin yeniden yavaşlaması lazım. Herkesin iyi niyetle bu amaca sahip çıkması ve karşılıklı iyi niyete dayanan bir ilişkinin tesis edilmesi lazım. AB projesinin Türkiye açısından sadece tatlı bir düşünce olarak kalmaması en büyük dileğimiz.

İŞTE BİLGİ PROJESİ

Avrupa’daki Türk toplumunun belli başlı sorunları nelerdir? Konuyla ilgili yaptığınız çalışmalar anlatır mısınız?

İşte Bilgi Projesi, ATİAD’ın 2009-2015 yılları arasında Almanya çapında yürüttüğü bir projeydi. İş kurmak, işini büyütmek, Almanya dışında edindiği yeterlilikleri burada uygulamak isteyenlerin danıştıkları, yönlendirdikleri ve bilgi sahibi oldukları bu proje kapsamında 6 binden fazla kişiyle görüşme gerçekleştirildi. Halen aktif bilgilendirme sunan internet sayfası www.istebilgi.de ve 10 binden fazla kişiye ücretsiz ulaştırılan Türk-Alman Girişim-

TÜRK-ALMAN EKONOMİ GÜNÜ: Bu yıl 7’ncisi gerçekleştirilen Türk-Alman Ekonomi Günü’nde (TAEG), ‘E-Ticarette geleceği şekillendirecek trendler’ konulu panele (soldan sağa), Thomas Staba (OTTO Ev Tekstil Bölüm Yöneticisi), Emre Ekmekci (Hepsiburada Uluslararası Grup Baskanı), Nazım Salur (BiTaksi & Getir Kurucusu) ve Moderatör (Evren Zahiroviç) katıldı.

ci Kılavuzu vasıtasıyla Türklerin Almanya’da ticaret hayatlarında yararlanabilecekleri faydalı hizmetler gerçekleştirildi. Aynı şekilde yürüttüğümüz meslek eğitimi alanındaki projelerle gençlerin bir meslek sahibi olmalarına yönelik çalışmalarla onbinlerce gence ulaşıldı. Eğitim, sosyo ekonomik gelişmişlik, kültürlerarası tolerans ve uyum önem verdiğimiz konu başlıkları. Bu toplum içinde refah düzeyi gelişmiş, barışçıl ve huzur içerisinde bir yaşam birincil hedefimiz.

“ETKİNLİKLERİ ONLINE PLATFORMLARA TAŞIDIK”

Tüm dünyayı etkisi altına alan Yeni Tip Koronavirüs (COVID-19) salgınında Avrupa nasıl bir sınav verdi? ATİAD olarak siz Türk iş dünyasına yönelik ne gibi önlemler aldınız?

Hala daha yaşamakta olduğumuz pandemi süreci, etkileme açısından sektörden sektöre çok farklı sonuçlara neden oldu. Almanya’da zamanında alınan ekonomik önlemler ilk aylarda karşılaşılan olumsuzlukların hafifletilmesi adına yapılan doğru hamlelerdi. Sürecin beklenilenden uzun bir zamana yayılması ve belirsizliğin yaşanması bizi kontrolü hareket etme noktasına getirdi. Mali yapıları güçlü, alternatif planları olan, hızlı esneklik gösterebilen firmalar için bu dönem daha kolay atlatıldı. ATİAD olarak Türk iş dünyasının yararlanabileceği etkinlikleri online platformlara taşıyarak yeni bir pencere açtık. Önlemler çerçevesinde alınan kararlar, yeni uygulamalar ve iş dünyasını ilgilendiren konulardaki gelişmeleri aktararak paydaşlarımızla dirsek temasında olduk.

Pandemi sonrasında Türk iş dünyası nasıl bir strateji izlemeli?

Pandeminin en büyük öğretisi doğabilecek her türlü riskle başedebilmek için alternatif çözüm yolları geliştirmek oldu. Ölçülü büyüme, beklenmeyen durumlara karşı doğabilecek maliyetleri en aza indirmeye, yeni pazarlar ve bu pazarlara uygun farklı ürün ve hizmetler ön plana çıktı.

“EĞİTİM PROGRAMLARIMIZ ÇOK SES GETİRDİ”

ATİAD olarak kısa ve uzun vadedeki hedeflerinizi öğrenebilir miyiz?

Son yıllarda Network platformu olarak hem üyelerimize hem de çevremizdeki iş insanlarına etkili ve devamlılık sağlayan birçok yenilikler sunduk. İki yıl önce hayata geçirdiğimiz ATİAD Akademi ile pandemi öncesinde gerçekleştirdiğimiz eğitim programları çok ses getirdi. Come2gether buluşmaları ile çevremizdeki iş insanlarını daha yakından tanıma fırsatı bulduk, yeni tanışmalara vesile olduk. Oluşturduğumuz Kadınlar Konseyi, öncelikle Almanya’daki Türk kadınlarının ekonomik, kültürel, eğimsel ve sosyal hayattaki sorunlarına yönelik çözüm alternatifleri üretmeye yönelik çalışmalar yapıyor. Bu tür bir yapılanmayı kısa bir süre sonra profesyonel yöneticiler, akademisyenler ve belirli meslek grupları için de hayata geçireceğiz. İşbirliği yapacağımız kuruluşlarla iş insanlarının yararlanacağı araştırma ve raporları kullanıma sunacağız. Toplumsal fayda sağlayacak projelerimiz ve inovatif düşüncelerimizi herkesle paylaşmaya devam edeceğiz.

Son olarak özellikle vurgulamak istediğiniz bir mesaj var mı?

İki yıl sonra 30. yaşımızı kutlayacağız. Kurduğumuz zamanda hangi ilkeleri benimseneyip nelere önem verdiksek, bugün de aynı ilkelerle hareket ediyoruz ve bu istikrarlı duruşumuzu koruyabilmiş olmanın gururunu yaşıyoruz. ATİAD her zaman kendi öz değerlerini koruyan, ama aynı zamanda yaşadığı topluma ve zamana uyumlu örnek bir sivil toplum örgütü olageldi. Türk-Alman iş dünyası her zaman bizim odağımız oldu. Almanya’daki Türk Toplumunu her zaman önceliklerimiz içerisinde yer aldı. İki ülke ilişkilerinin iyi olması hem buradaki Türk Toplumunu yararına hem de Türk-Alman iş insanları yararına olumlu sonuçlar verdi. ATİAD özellikle Almanya’daki Türk iş dünyası için çok önemli bir dernek. Politize olmadan, ilkel ve tutarlı bir kararlılıkla hem iş dünyası hem de Türk toplumu için üyelerimizle birlikte çok yararlı işler gerçekleştiriyoruz. Bunu göçmen olduğunuz bir ülkede hiç bir siyasi, dini veya ideolojik yapıya bağımlı olmadan gerçekleştirmek tahmin edersiniz ki, hiç de kolay değil. Ama biz bunu başarıyoruz ve başarıya da çok daha motive oluyoruz. Birlikte, çok daha büyük hedeflere çok daha güçlü yürüebilmek için olmazsa olmazlardan. Almanya’da bu daha da önem kazanıyor. Biz küçük hesaplar peşinden koşmayan, geleceğe yönelik akılcı perspektifleri olan ve gerçekten ‘Birlikten Kuvvet Doğar’ sözüne inanmış insanları aramızda görmekten büyük mutluluk duyuyoruz.